

Nr. 28

Oversikt 9/7 - 15/7.1942.

TYSKERNE SPRENGER PÅ UTEN HENSYN TIL TAPENE, OG RUSSENE TRENGER LANGSOMT TILBAKE PÅ SYDFRONTEN. NORDVEST FOR MOSKVA KASTES AMMEGRUPP TILBAKE. FORTSATT ENGLISK LUFTAKTIVITET. FORHOLDSVIS STILLE I EGYPT OG DET FJERNE ØSTEN.

RUSSLAND.

Hovedkampene foregår fremdeles på sydfronten. Denne, som går i en bue fra Voronesh øst for Rossoch, vest for Bogutsjar til 120 km. øst for Lisitsjansk har en lengde av ca. 380 km., ikke 500 km. som de tyske kommunikeer melder. Et av krigens hårdeste slag har vært ført ved Voronesh, som ennå idag er på russernes hender. Der foregår blodige nærkamper i byens forsteder. Det lyktes tyskerne å få opprettet et brohode på Dons østre bredd, og senere har de fått over temmelig store styrker. Man regner med ca. 300 tanks og panservogner. Don er på dette sted forholdsvis smal og lite vannførende på denne årstid. Slaget på østsiden av Don, som utkjempes i en bredde av ikke over 20 km., er et av de blodigste i krigens historie. Man regner med at tyskerne har hatt større tap enn på de verste dager utenfor Sebastopol og at til å begynne med gikk over en tredjedel av materiellet tapt under overførselen over Don. De siste meldinger går ut på at Timosjenko har satt inn et motangrep fra nord. Den midtre del av sydfronten ligger ca. 300 km. øst for, og den søndre ca. 320 km. sydøst for Charkow. På midtavsnittet utkjempes voldsomme kamper. Et innringningsforsøk fra tyskenes side er ikke lyktes. Russerne har fulgt Timosjenkos dagsorden, under voldsomme kamper å tilføy fienden størst mulige tap, men for enhver pris holde linjen intakt. Som et ubrutt, seigt elastisk bånd har frontlinjen beveget sig bakover. Det fremholdes at tyskerne er tallmessig overlegne. De setter alt inn på å nå sine mål så snart som mulig, uten hensyn til tapene, som er enorme. Reserver som er transportert helt fra Frankrike kastes direkte inn i kampene, og tog etter tog med sårede sendes til baks. Under et enkelt speidertokt talte russiske speiderfly 6 røde kors-tog på tilsammen 247 vogner. Tyskerne har satt inn ca. 50 infanteridivisjoner, 3000 av 6000 førstelinjefly, 10-12 tankdivisjoner, eller ialt 1 million mann på sydfronten. Jernbanen Moskva - Rostow er brutt, men russerne har fremdeles, foruten det lokale jernbanenett, hovedjernbanen Moskva - Stalingrad - Rostow. - Det annet hovedkampsområde ligger ved Rshew. Her har russerne kastet tilbake 10 på hverandre følgende voldsomme angrep og har idag initiativet. På Leningradfronten og finskefronten er ikke meldt om kamper av betydning. Russiske sjøstridskrefter har tilføyet tyskerne store tap. I de nordlige farvann har en ubåt senket to torpedoer inn i slagskipet "von Tirpitz". Det kom sig til norsk havn ved egen hjelp, men er gjort ukampdyktig for lang tid fremover.

DER FORELIGGER IEGEN MELDINGER FRA ALLIERT HAVD OM KONVOIENE I NORDISHAVET SOM TYSKERNE PÅSTÅR ER TILFØIET SÅ KATASTROFALE TAP. I Østersjøen har russiske ubåter på to dager senket 8 store transportskip.

ENGLAND.

De engelske flyangrep har konsentrert sig om ubåtverfter og fabrikker for fremstilling av ubåtdele. Etter angrepet på Flensburg kom torsdag et voldsomt angrep på Wilhelmshafen, hvor ubåtverftene blev sterkt skadet. I dagsslys lørdag kvell blev Danzig angrepet av store styrker 4-motors Lancaster bombefly. Det var tett skydekke over byen, og det lynte og tordnet. Angrepet foregikk fra lav høide under skydekken. Enkelte av flyene la fra sig tidsinnstilte bomber fra 20 m. høide. Et av flyene fikk skrapet understellet av og kom velberget hjem med et 50 cm. hull i skroget. Et annet kjørte inn i en fabrikkgåvl og hadde murstein i førerhuset da det kom hjem. Endel av flyene gikk vill i bakken og måtte vende hjem med bombelasten. Samme kvell blev også ubåtverftene i Flensburg bombet. - Deschenningverket i Bremen, Nordseewerke i Imden og ubåtmotorfabrikkene i Augsburg er tidligere

avbrekk. Foruten den daglige bombing av transportlinjer, flyplasser og havneanlegg i okkupert område gikk store styrker inn over Tyskland mandag og tok sig av industrien i Ruhrområdet.

MIDDELHAVSOMRADET.

Større og mindre kamper har foregått fra dag til dag i Egypt. Britene har hatt en viss fremgang og er således rykket frem fra El Alamain langs banen til Fel Elaisa. I det sydlige område har de avvist flere tyske angrep, luftoffensiven har fortsatt med voldsom kraft og fienden som har fått store flyforsterkninger, har lidt alvorlige tap. Et luksustransportfly som brukes av høiere offiserer er bragt ned og tilintetgjort. Man vet ikke hvem som satt i det. Britiske sjøstridskrefter har rettet et voldsomt artilleriangrep mot Mersa Matruh, 700 tunge granater pr. kvarter. Det er kommet store forsterkninger på begge sider. Over Malta er skutt ned 105 fly på en uke. Angrepet på Malta er dekningsangrep for transporter fra Italia til Nord-Afrika.

DET FJERNE ØSTEN.

Gandhi har nu avgitt sin erklæring. Det blir uttrykkelig betonet at det ikke er noe ultimatum, men en fastholdelse av tidligere fremsatte krav. Han opfordrer England til å opgi India politisk, men ser gjerne at de allierte tropper blir stående i landet til krigen er over, og han vil ikke medvirke til å legge hindringer i veien for de alliertes krigsførsel, særlig ikke i Kina. London sier at Stafford Crippes forslag om indisk selvstendighet fremdeles står ved makt og kan føres ut i livet så snart det er opnådd enighet om Indias konstitusjon. Sann enighet er det ikke idag. Det er derfor Englands plikt å sette alt inn på å forsvare India. - I Kina svinger kampene frem og tilbake uten at japanerne gjør noen fremgang av betydning. Det amerikanske flyvåpen utfolder en voldsom virksomhet.

TYSKLAND.

Det har vakt oppmerksomhet at Gøring under en festlig tilstelning i Berlin har dekorert erkefienden Himmler med luftvåpnets kors i diamanter. Striden mellom Luftwaffe, SS og Gestapo er blitt så åpenbar at noe måtte gjøres. Folk som kjenner forholdene i Tyskland mener at en økende krigstretthet er å spore, og at sensasjonsmeldingene om kjempeseire mottas med en viss trettlikegyldighet. Det er utnevnt et eget jernbanepoliti som påser alle reiserestriksjoner overholdt. Diskuterende grupper på gatene blir splittet. Det er satt ut sterkt vebnede vakter utenfor alle off. bygninger, post, telegraf m.v. i Berlin. Det er ikke hermed påstått at sammenbruddet er umiddelbart forestående, men det er gode tegn på at alt utvikler sig i den riktige retning. Et eksempel på tysk mentalitet: En mor fikk beskjed fra overkommandoen om at hennes sønn var falt. 8 av hennes slektninger og nærmere venner meddelte henne en stund etter at de hadde hørt i tysk utsending fra London at hennes sønn var tatt tilfange og befant sig vel i England. En trøst til den sørgende mor. - Hun anmeldte alle 8. Det er dødsstraff for å lytte på England i Tyskland.

SVERIGE.

Tyskerne har på svenskernes vegne gitt uttrykk for en voldsom indignasjon over at 14 engelske bombefly gikk inn over Sverige lørdag kveld. Dette skjedde i sammenheng med angrepet på Danzig. Tyskerne har mistet enhver rett til å tale om nøytralitetskrænkelser overfor Sverige, sier London, og minner om de tyske overgrep. Det har fra svensk hold nærmest vakt forbitrelse at luftvernet gikk til en voldsom aksjon mot de engelske fly, mens tyske innflyvninger over svensk industri- og militærområder ustanselig har forekommet uten at det har utløst noen aksjon fra luftvernets side. Vi minner i denne forbindelse om at innflyvningene over Befors tilslutt resulterte i at 536 funksjonærer og arbeidere sendte en protestnote til myndighetene.

vvvVVVVVV

Om situasjonen i Russland har Pravda og Ivestia fremholdt at stillingen var alvorlig. Søndag sa Pravda: En alvorlig fare truer vårt fedreland, fienden må bli slått og skal bli det. Times har i en oversikt gitt et lysere bilde av situasjonen: Programmet er fulgt, linjene er intakte, og russerne er stort sett fornøyet med situasjonen. - I Nord-Afrika må snart en avgjørelse komme da klimaforholdene vil vanskeliggjøre alle operasjoner om 2-3 uker. -

NORGE.

Det er truffet en låne- og leielovavtale mellom Norge og Amerika. Overenskomsten blev undertegnet av utenriksminister Cordell Hull for De Forenede Stater og ambassadør Morgenstjerne for Norge. Amerika betaler bevegningen av de norske handelsskip og alle reparasjonsutgifter. Norge beholder det militære utstyr også etter krigen i den utstrekning det er nødvendig. Norges andel i nybygningsprogrammet for handelsflåten skal gjøres til gjenstand for en avtale. Statsminister Nygaardsvold, som nettop er kommet tilbake fra en 2½ måneders reise i USA og Canada har hatt viktige konferanser om dette spørsmål. Statsministeren har under en pressekonferanse uttalt at han har hatt mange samtaler med norske sjøfolk under sin reise. Det var ikke en mislyd å høre. Han besøkte et skipsmannskap som hadde tilbragt 10 dager i åpen båt i Ishavet. En av dem hadde forfrosset tærne. Han lengtet bare etter å bli frisk igjen så han kunde komme ut. Alle nordmenn i Syd-Afrika har fulgt regjeringens mobiliseringsordre og gjennomgår nu militær utdanning. Endel hadde allerede på forhånd meldt sig som frivillige, blandt dem Karl Borgen, som har fått en militær utmerkelse for tapperhet under kampene i Libya.

HJEMMEFRONTEN.

Tyskerne har igjen begått en gemen skjendselsdåd. På Buelanden utenfor Bergen har de svidd av alle husene som de tidligere har gjort det i Televåg. Hele befolkningen er deportert, mennene arrestert. Man mener det henger sammen med Televågaaffæren. Det er funnet et våbenlager på ca. 50 maskingeværer og endel ammunisjon. Etter Televåg var man engstelig for opdagelse og endel ammunisjon blev bragt lenger nord. Men også dette lageret er funnet. Det har vært antydning at funnet av samme slags tomballasje på Buelandet som i Televåg har vært årsaken. En stemning av uhygge har bredt sig på Vestlandet, men også en rasende forbitrelse over tyskernes fremferd. Det har i forbindelse med denne saken funnet sted en tragisk hendelse. Advokat Lea, bror av direktør Lea som blev skutt i Oslo, satt fengslet i Stavanger. Da våbenlageret blev funnet, blev det foreholdt ham at han likegodt kunne tilstå. Han bad om 12 timers betenkningstid. Da man kom inn i cellen for å hente ham, var han død. Han hadde tidligere uttalt at det ingen annen vei var for ham hvis noe kom på.

EN HELT HAR SKREVET SITT NAVN I NORGES HISTORIE.

NAMSOS.

Det er arrestert 37 gisler i Namsos i juni. Natt til 5. juni blev 26 i alderen 16½ - 26 år arrestert og sendt til Falstad. De fikk 10 min. å kle sig, men ikke lov å spise. Stemningen i byen var forbitret. Samme dag blev kasserersken i kinoen avsatt og erstattet med en nazist. Dette førte til kinostreik. Den 11. juni blev 11 nye arrestasjoner foretatt. Den 12. juni erklærte den tyske kommandant kinoforbud i 3 mndr.

ANKER ROGSTAD. Det er utlovet en belønning på kr. 5000.- for pågripelsen av Anker Rogstad. Ryktene har beskjeftiget sig meget med dette, og man har vært tilbøielig til å sette hans navn i forbindelse med funnet av Raymond Kolberg i Akerselven. Rogstad skjøt Qvist Christensen og gjorde derved en god gjerning, men saken hadde for ham ingensomhelst politisk bakgrunn. Det var en ganske alm. tyveriaffære han blev grepet i. Redegjørelse for denne saken har forlengst vært offentliggjort i svensk presse. Her i landet skulde saken utnyttas politisk. Man vil huske avisenes opslag om affæren og halte- og martyrbegravelsen på krematoriet hvor Josef Terboven og andre spisser var tilstede. Behovet for et stort anlagt propaganda-nummer er årsaken til den noe post feste etterlysning. En annen at politiet har det så travelt med skikkelige nordmenn at det blir liten eller ingen tid tilovers for en alm. mordaffære.

TVANGSARBEIDE. Utkommandering til tvangsarbeide er nu begynt, således er det i Oslo sendt avgårde 45 fra Steen & Strøm, 34 fra Ingwald Nielsen, 5 fra P.M. Jensen og 5 fra Rebschm. Banker og forsikringselskaper står for tur, således 53 mann fra Kredittkassen.

REDERNE. Josef Terbovens press på rederne førte til at en forhandlingskomite på 6 medlemmer blev opnevnt. Denne skulde presentere de ca. 150 redere som ikke er sendt i konsentrasjonsleir eller fængsel her i landet eller Tyskland. Kravet til rederne om samarbejde gikk ut på at de bl.a. skulde sende ut et oprop til norske båter i utenlandske farvann om å gå til norsk eller nøytral havn. Terbovens krav er enstemmig avslått, idet bare forreder-rederen Stenersen stømte mot avslaget. Skjønt det blev betydnet rederne at det hadde brennende hast med svaret og det blev gitt dem en frist på 2 dager, har de siden dette blev avgitt for en god tid tilbake intet ytterligere hørt.

FORLAGENE. Kampanjen for å tvinge forlagene inn i forlags-sambandet har vært ført med stor energi fra N.S. side. De store norske forlagene har nektet å tre inn i sambandet og erklært at sambandets lover er i strid med de prinsipper de hittil har fulgt i sin virksomhet. Derfor har de sluttet å utgi bøker. De paragrafer i lovene som de først og fremst reagerer mot, er §§ 8 og 13. I § 8 kreves det at medlemmene skal avgi 1% av bruttoinntekten til fremme av såkalt nasjonal litteratur, d.v.s. til nazipropaganda. I § 13 kreves det at medlemmene skal boikotte bokhandlere som ansees nazifientlige. Formannen i sambandet, Gunnar Stenersen, har erklært nektelsen ulovlig og krever at forlagene skal ekspedere de løpende forrøtninger og fortsette med å utgi bøker.

TANNLÆGESAMBANDET har fått gjennomført en lov som fratær tannteknikerne retten til å praktisere fra 1/1.43. Det skal gjøres ende på "kvakksalveriet" heter det. Undtatt fra betegnelsen kvakksalver er tannteknikere som er medlemmer av N.S. De blir da logisk nok heller ikke fratatt retten til å praktisere.

HVIS DE søker om tillatelse til å gå på jakt i år, blir De automatisk medlem av jegersambandet.

TYSK LOGIKK. Et renseri i Trondheim fikk mot kvittering utlevert bensin til rensing av 150 uniformer. Da pakken med uniformer skulde telles op, hvilket blev gjort i vidners nærvær, var det bare 149. De tyske myndigheter blev underrettet om dette. De svarte at når renseriet hadde kvittert for bensin til rensing av 150 uniformer, hadde de også kvittert for mottagelsen av 150 uniformer.

DAGENS NYHETER i Stockholm opplyser at det ialt er rekvirert 30 000 senger på norske sykehus til særede fra Østfronten. Telemark fylkessykehus er rekvirert med fullt materiell og sykepleiepersonale.

TYSKERNE OG JENTENE. Det er en alm. opfatning at man ser en smule for overbærende på jentetraffikken med tyskerne. Man er blitt vant til det. Det er et faktum at avdelingen for veneriske sykdommer på Ullevål har det tidobbelte belegg fra før krigen. Selvsagt er det en hel del gatepiker hvis sak det ingen interesse har å diskutere, men for husgjelder, kontordamer og butikkdamer er det ingen undskyldning. De har sine forpliktelse overfor fedrelandet som alle andre. Svikter de, må de møtes med en forakt som forredere fortjener. N.S. legaliserer usedeligheten ved å opta mange av disse hel- og halvprostituerte som medlemmer eller hirdjenter. Deres straff er fastsatt ved lov. Men de andre lever det intimeste samliv med landets bitreste fiender, som piner våre landsmenn i fengsler og konsentrasjonsleire, sender våre sjøfolk tilbunds, sviar av norske hjem. La dem møte den iskalde forakt de fortjener.

VÆR FORSIKTIG I FERIEFRIEDEN MED MERKEDE OG UMERKEDE NS-OBSERVATØRER OG SPIONER.

VÆR FORSIKTIG MED AVISEN. NEVN ALDRI NAVN I FORBINDELSE MED JUBILÆRING LEN VIDERE TIL GODE JØSSINGER.

GOD BEVARE KONGEN OG FEDRELANDET.

Redaktør: Olle Anderson. Grønsvekten. Hvaland